

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III:4

2014-11-06

S2014/7849/FS

Socialdepartementet

Myndigheten för delaktighet
Box 1210
172 24 Sundbyberg

Uppdrag att bedriva ett program för att förändra attityder mot personer med psykisk ohälsa och ge stöd till patient-, brukar- och anhörigorganisationer att bedriva attitydarbete

---

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Myndigheten för delaktighet (MFD) i uppdrag att i nära samverkan med Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH) bedriva ett riksomfattande program för att öka kunskapen om och förändra attityder till personer med psykisk ohälsa.

Syftet är att möjliggöra en långsiktig nationell samordning och en regional verksamhet med utgångspunkt i det avslutade projektet Hjärnkoll.

Programmet ska fokusera på informationsinsatser från enskilda personer med egen psykisk ohälsa, Hjärnkolls så kallade ambassadörer. Myndigheten ska även stödja patient-, brukar- och anhörigorganisationernas insatser på området i syfte att dessa ska

kunna ta ett långsiktigt ansvar för Hjärnkollsverksamheten. Vidare ska myndigheten beskriva vilka insatser som bedrivits regionalt och lokalt och göra en bedömning av hur dessa kan fortsätta, samt lämna förslag på hur befolkningens attityder inom området fortsättningsvis ska mätas och med vilka tidsintervaller.

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 mars 2015. Delredovisningen ska innehålla myndighetens bedömning av hur de regionala och lokala insatserna kan fortsätta. Uppdraget ska redovisas i sin helhet till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 juli 2015. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Skälen för regeringens beslut

Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) fick 2011 i uppdrag att i nära samverkan med NSPH genomföra ett riksomfattande program under åren 2011–2014 i syfte att öka kunskapen om och förändra attityder till personer med psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning. Programmet var en fortsättning och vidareutveckling av de insatser som myndigheten tidigare hade bedrivit under namnet Hjärnkoll. Efter att Handisam ombildades till Myndigheten för delaktighet den 1 maj 2014, drivs programmet numera av den nya myndigheten.

Resultaten från årliga undersökningar av befolkningens attityder till personer med psykisk ohälsa som Handisam har gjort under åren 2009 till 2013, visar att attityder och beteenden har förändrats markant i de ursprungliga kampanjlänerna. Förändringarna i attityder handlar bl.a. om minskad social distans, ökad tolerans, synen på farlighet och en mer positiv syn på delaktighet i samhället för personer med psykisk sjukdom.

Det finns också positiva förändringar i förväntade beteenden, t.ex. visar uppföljningarna att befolkningen är mer positiv till att vara granne med, umgås med eller arbeta tillsammans med personer med psykisk sjukdom.

Regeringen gav i regeringsuppdraget 2011 uttryck för att det är viktigt att arbetet integreras i ordinarie strukturer och att samverkan utvecklas med andra aktörer på nationell, regional och lokal nivå. En sådan utveckling har också skett på flera av de områden där kampanjen varit verksam. Regeringen bedömer emellertid att vissa avgränsade delar av Hjärnkolls arbete förutsätter fortsatt finansiellt stöd för att ge långsiktiga effekter.

Närmare om uppdraget

Nationell samordning

Uppdraget syftar till att skapa förutsättningar för en permanent och långsiktig verksamhet utanför myndigheten på nationell nivå. Navet i Hjärnkolls verksamhet utgörs av de drygt 300 attitydambassadörerna som utifrån sina egna erfarenheter aktivt medverkar till att förändra synen på psykisk ohälsa och motverkar fördomar. NSPH har i projektet haft huvudansvaret för denna verksamhet. Regeringen bedömer att ambassadörsverksamheten kräver ett starkt engagemang från organisationer som företräder personer med egen erfarenhet inom området. MFD ska därför stödja patient-, brukar- och anhörigorganisationer att ta ett fortsatt ansvar för denna verksamhet.

Regional verksamhet

Uppdraget syftar även till att skapa förutsättningar för en permanent och långsiktig verksamhet utanför myndigheten på regional nivå. I slutrapporten ges exempel på regionala aktiviteter inom programmet och vilka effekter

ter som dessa har fått. Regeringen anser att insatser på regional och lokal nivå är avgörande för att arbetet med att förbättra kunskaper och attityder inom området ska bli framgångsrikt. Insatserna inom området ska rymmas inom ordinarie strukturer. MFD ska även redogöra för vilka organisatoriska former som valts för verksamheten på regional och lokal nivå samt beskriva lokala och regionala aktörers intresse att bidra till att utveckla verksamheten.

Under förutsättning att riksdagen beslutar att avsätta medel för ändamålet avser regeringen att under 2015 tilldela MFD 10 000 000 kronor för genomförandet av detta uppdrag.

På regeringens vägnar

Gabriel Wikström

Anders Printz

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Statsrådsberedningen/Internrevisionen
Finansdepartementet/BA
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ek
Folkhälsomyndigheten
Myndigheten för vårdanalys
Socialstyrelsen
Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa
Sveriges Kommuner och Landsting